

» zove samo v dveh primerih: kadar gre za sindikalni interes njenih nosilcev ali kadar so ogroženi interesi finančne oligarhije, v katero je permutirala nekdanja avangarda proletariata. Če boste to nekoliko premislili, boste rekli: To ni politika, to je teater absurda.

In sedaj, kako to, da je vse to mogoče? Spomnil vas bom na dva dogodki. Ko je duhovnik Ignacij Nadrah na Žalah 31. maja 1942 pokopal Lamberta Ehrlicha, je rekel, da polovica Ljubljane, morda dve tretjini, govorita, da je njegova smrt "zaslužena kazen". In druga stvar. Ko sta si aprila 1990 stala nasproti predsedniška kandidata Milan Kučan in Jože Pučnik, je partija vrgla parolo, da Pučnik ne more biti predsednik, ker je bil zaprt. Tedaj so ljudje ponavljali: Če je bil zaprt, se ve, da ne more biti predsednik. In ni bil. Kučan, ki ni bil zaprt, je dobil 59 odstotkov, Pučnik, ki pa je bil zaprt, je dobil 41 odstotkov. Tako, vidite, grejo stvari v Sloveniji. To je razlog, ki daje, kot pravi Hamlet, "polomiji tako dolgo življenje". Razlog, ki se na koncu izteče v neusmiljeno vprašanje, ali smo sploh političen narod.

Substanca naroda

Ljudje, ki so jih pred šestdesetimi leti od tod s tovornjaki vozili na morišča, pa so imeli to posebnost, da so bili politični ljudje. Bili so politična substanca naroda. Partija je zato iz njegovega telesa morala izrezati tkivo, ki je nosilo avtentično politično misel, in narediti prostor za svojo ideologijo – za samo sebe. Da pa so mogli ubijati dan za dnem, da so mogli voziti na morišče dan za dnem, da so mogli z leščerbami razsvetljevati nočne orgije noč za nočjo za tem, je moralo biti nekaj drugega. Tega ne bi bili mogli početi, če jih za to ne bi izučevali, v teoriji in praksi, štiri leta. Nekatere pa so že prej poslali na prakso v inozemstvo – v Španijo. Ti, nad katerimi so sedaj udejanjali svojo mrko umetelnost, pa so dokazali svojo politično polnoletnost s tem, da so predvideli, kaj čaka Slovenijo, če bo zmagala

Sto preživelih domobrancev in civilistov (žena in deklet) je za zvestobo teharskemu spominku prejelo listino in plaketo Nove slovenske zaveze.

ideologija, ki je povzročila, kot je izračunal Stéphane Courtois, sto milijonov človeških življenj.

Neminljiva slava ljudi, ki so jih, zvezane in nemočne, tu morili, je v tem, da so v nekem poblaznelem času ohranili normalnost, ki je človekova večna mera. Ki pravi, da človek nekaj je in ima to v sebi, da tega, kar je, ne sme zatajiti. To je normalnost. Zato hodimo sem, od koder so jih vozili v zunanjo temo: da bi občudovali in se naučili normalnosti. Pa tudi zato, ker so svojo duhovno in politično prisebnost morali tako drago plačati. Tudi v tem so pred nami kot zgled: da mora biti človek pripravljen, da svojo človeško vrednost plača, pa naj bo cena na trgu še tako visoka.

Prisebni in ne neumni

Ob takih priložnostih, kot je tale sedaj, govorniki radi vzklikajo: Da se nikoli ne bi ponovilo! Težko vam povem, kako površno se mi to zdi. Prav to se zlepa ne bo ponovilo. Gre pa za nekaj drugega. Prav sedajle – prav sedajle, ko to govorim – se lahko nekje koti misel, ki ni nič podobna tej, ki je pripeljala do tega tu, a bo požrla še neprimeren več ljudi – tudi tako, da jim bo vzela dušo. Kaj pravite, koliko član- kov je v tednu, ki je pravkar minil, bilo nehote pa tudi hote napisanih tako, da bi človeku vzeli dušo? Ali ste se že kdaj vprašali, koliko mora biti takih člankov, da se to končno zgodi? Pa tudi, kako bomo živeli,

ko bomo ugotovili, da je nimamo več? V Evropi, v globaliziranem svetu, da se omejimo samo na to.

Moramo biti prisebni in ne neumni. Danes smo nekdanji prebivalci tega kraja dobili spominska priznanja. Izročila nam jih je Nova slovenska zaveza, da bi nam dala priznanje za to, da smo šestdeset let bili zvesti spominku na to, kar smo tu videli. A se mora vseeno vsak vprašati, kako je stal. Življenje, ki nam je bilo tukaj ponovno dano, nam ni bilo dano, da bi ga imeli samo zase. In na kar tu naravno mislimo, je ravno življenje. Če pomislimo na razuzdane orgije, v katerih so tu življenje uničevali, se zasveti pred nami v svoji skrivnostni lepoti in sijaju. V Homerjevi Iliadi, ki stoji na začetku evropske literature, tri tisoč let stare, se desetkrat in desetkrat ponavlja: "In vzel mu je ljubo življenje." Ko tu reče-

mo življenje, tega ne moremo storiti brez ganjenosti in usmiljenja. To lahko naredimo samo v strahospoštovanju. V povprečju so bili stari 22 ali 23 let, fantje in dekleta. In bilo jih je nekaj tisoč in še nekaj sto.

Nova generacija

Zato se nam zdi ne samo naravno, ampak tudi kot nekakšna spolnitev, da ste se dekleta in fantje odločili, da boste stali z nami, ko bomo sprejemali ta priznanja. Pred nekaj tedni sem govoril z dekletom, ki je reklo samozavestno: "Mi smo nova generacija." Povzemamo to besedo in jo spremenjamo v naročilo: Bodite nova generacija! Pred vami se že izpisuje veliki ukaz prihodnosti: Postavite Slovenijo! In če hočete postaviti novo Slovenijo, morate biti nova generacija. Zavestno morate to biti.

Justin Stanovnik

GOOD VIBRATIONS
RADIO VELENJE
www.radiovelenje.com
Naš čas, d.o.o. Kidričeva 2a, Velenje
tel. 03/ 897 50 03, fax. 03/ 5869 263